

”Maigret och oskulden” (”deckaren”)

Reflektion nr 4 (paper #4) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Några reflektioner kring Georges Simenons deckare *Maigret och oskulden*

(Originalens titel *Cécile est morte*, Gallimard, 1942. Här en utgåva i *En bok för alla*, 1995)

På vilket sätt kan en detektivs arbete med att lösa ett mysterium – t.ex. ett mord – jämföras med en lärares arbete med att förstå hur en elev tänker – i matematik exempelvis?

I den bemärkelsen att båda försöker förstå hur och varför en människa beter sig som hon gör är den yttre ramen gemensam – att förstå mänskliga beteenden. Hur kan då en deckare arbeta? Hur arbetar kommissarie Jules Maigret i *Maigret och oskulden*?

Maigrets metod för att lösa mysteriet med de två mordena på Juliette Boynet resp. Cécile Pardon innehåller följande sympatiskt enkla och naturliga processteg:

- faktainsamling – vad har hänt? Vad händer?

Maigret har tre viktiga samverkande mänskliga egenskaper som är avgörande för att faktainsamlingen och f.ö. hela problemlösningsprocessen skall genomsyras av kvalitet. Det är

- engagemang, (”Jag borde ha insett...Han var rasande på sig själv.” s. 29)
- koncentration (involvera hela människan i problemlösandet) (”Ännu en gång stod madame Maigret och väntade ...Hon hade vanan inne...” s. 21) och
- inlevelseförmåga! (”– I så fall föreställ er att ni är en gammal kvinna...– Det är mycket svårt för mig. – Försök!...I tre dagar har det problemet förföljt mig, för en människas öde hänger på det...” s. 140-141)

- problemformulering och idégenerering

• kopplar av och låter det undermedvetna arbeta (inkuberar) (”I denna dvala kunde han som i en dröm förstå helt motsägelsefyllda rapporter och följa nya vägar som enbart förnuftet inte skulle ha kunnat öppna för honom.” s. 99)

• testar idéer – lösningsförslag eller hypoteser – mot olika ”bollplank” (ex.vis. Charles Dandurand (i slutet av boken en avslöjad mördare), Gérard Pardon, Spencer Oats (amerikansk kriminolog som studerar Maigrets metoder))

• presenterar slutligen ett lösningsförslag – som löser mysteriet! – med hjälp av lite tur... (Många mänskliga problem är typiskt öppna problem som inte har en på förhand given lösning och som inte kan ”kontrolleras” till fullo utan hjälp av en lämplig ”slump” eller ”tur”...)

Lärares uppdrag kan vara allt från informatorns, privatlärares, seminarieledarens, klasslärares till föreläsarens med målgrupper varierande från en till flera hundra individer.

Vi inser att klassläraren med 30 elever inte kan arbeta som Maigret och lägga ned ett sådant engagemang, en sådan koncentration och inlevelseförmåga på varje individ, om än ”elevens öde (åtminstone vad gäller ämneskunskaperna!) i viss mån hänger på det...”

Maigrets situation motsvarar närmast privatlärares, enär Maigret bara har en par tre ”elever” att tänka på. Deckaren har också större möjlighet att disponera tid för att undersöka

**”Maigret och oskulden”
 (“deckaren”)**

Reflektion nr 4 (paper #4) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

”elevens” hela livssituation – ”brottplatsundersökning”(elevens levnadsmiljö), forskning om de misstänkta biografi (elevens levnadshistoria, ”elevens förkunskaper och förföreställningar”) etc.. Lärarens möjlighet till engagemang i individerna svarar i praktiken närmast mot ”lappisans” roll att åtminstone kunna veta om eleverna är fysiskt närvarande eller inte på ”parkeringsplatserna”. Hamnar eleven i Godkänd-rutan eller inte?!

Deckarens roll liknar mer arkeologens – att kunna rekonstruera ett rimligt händelseförlopp – ett bakåtperspektiv! Lärarens roll liknar mer regissörens – ett framåtperspektiv – där det gäller att få eleven / skådespelaren att ”begå ett brott”, nämligen att kunna konstruera, dokumentera kunskaper och färdigheter inom strikt hållna ramar beteendemässigt (vad är godkänt? resp. vad säger manuset?) och tidsmässigt. Deckaren (jfr Palmemordet) och arkeologen arbetar med mer flexibla tidsramar.

I alla fallen gäller att kvaliteten (hur väl målen nås) i lärarens, regissörens, deckarens eller arkeologens arbete i avgörande grad beror på dessas engagemang, koncentration och inlevelseförmåga i de människor som är subjekten i de mänskliga processer som det handlar om att förstå.

PS. Och den komplementära verkligheten – från lärarfruns eller madame Maigrets perspektiv – får då finna sig i brist på engagemang, koncentration och inlevelseförmåga:
”...Nej, vänta inte på mig! Det blir nog sent.” s. 184.

Det handlar om vilken verklighet som för tillfället prioriteras. Vem som för tillfället bjuder högst...

Och axiomet att hur du än vänder dig har du ändan bak, blir inte falsifierat! DS.